

CEPOR

Centar za politiku razvoja malih
i srednjih poduzeća i poduzetništva

Budućnost hrvatskih tvrtki nakon povlačenja osnivača

Business Transfer Barometar Hrvatska –
prezentacija rezultata istraživanja

PBZ

HUP
Hrvatska udruga poslodavaca

CEPOR

Centar za politiku razvoja malih
i srednjih poduzeća i poduzetništva

- Jedini neovisni *policy* centar fokusiran na problematiku poduzetništva i sektora malih i srednjih poduzeća u Hrvatskoj
- Važni projekti:
 - GEM – Global Entrepreneurship Monitor projekt za Hrvatsku, od 2002.g.
 - Godišnje Izvješće o MSP u Hrvatskoj, od 2011.g.
 - Strategija razvoja ženskog poduzetništva 2014-2020. i 2010.-2013.
 - **CEPRA** – Centar za obiteljska poduzeća i prijenos poslovanja

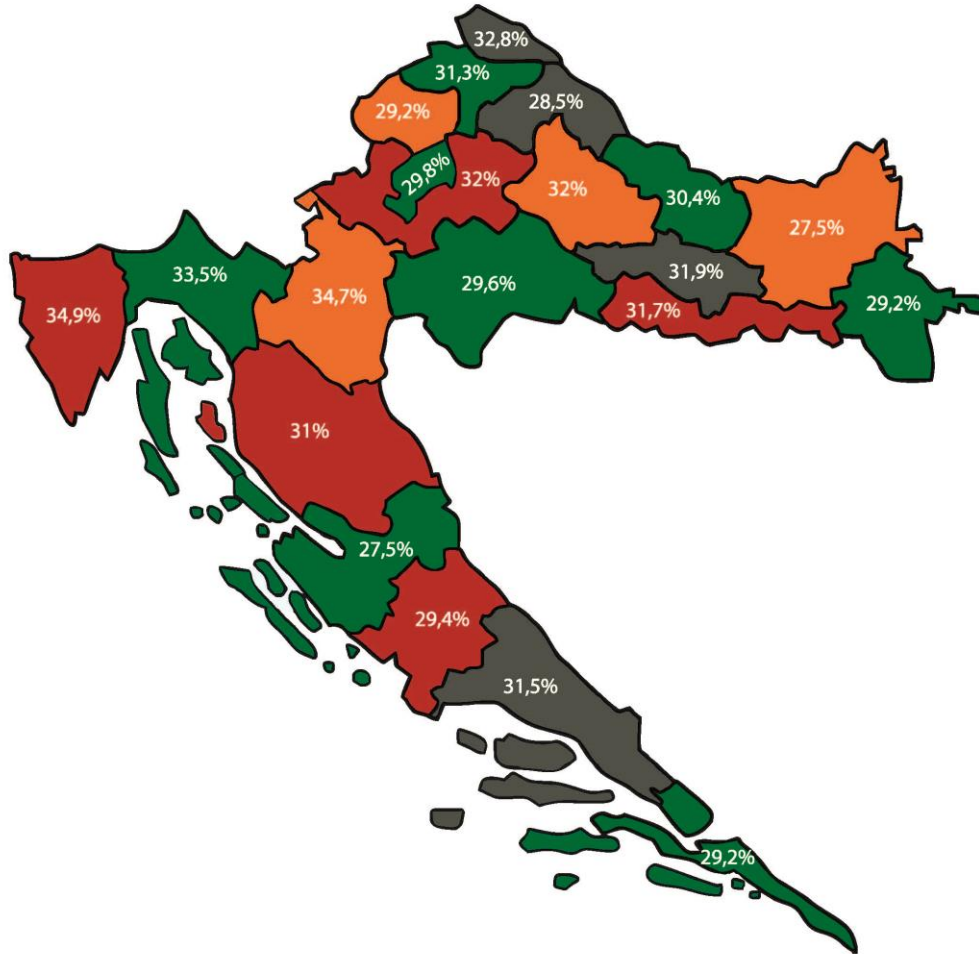
Značaj pitanja *business transfera* u EU

„U EU oko 450.000 malih i srednjih poduzeća s oko 2.000.000 zaposlenih godišnje prolazi proces prijenosa poslovanja. U oko 150.000 se procesu prijenosa poslovanja ne pristupa na adekvatan način, čime se dovodi u pitanje oko 600.000 zaposlenih.”

Studija „Business Dynamics”, EU, 2011

Zašto je tema *business transfera* malih i srednjih poduzeća posebno važna za Hrvatsku?

- Značajan broj vlasnika malih i srednjih poduzeća u Hrvatskoj koji će se u skoroj budućnosti suočiti s pitanjem *business transfera* (*generacija 55+*)
- Potcijenjena složenost problema
- Slabo aktualiziran problem
- Nedovoljno primjera dobre prakse
- Nedostatak sustavne podrške

16.590 poduzeća (d.o.o.) u Hrvatskoj u većinskom su vlasništvu poduzetnika generacije 55+ (31%)
*** najveći udio: Istarska i Karlovačka županija);

više od **179.000 zaposlenih** (16,1%)
*** najveći udio: Međimurska i Zagrebačka županija

18,9% udio u ukupnim prihodima
*** najveći udio: Ličko-senjska i Splitsko-dalmatinska županija

Business Transfer Barometar Hrvatska

ciljevi istraživanja

- **Odrediti:**
 1. Broj poduzeća koja su pod rizikom
Kriteriji: dob vlasnika i odnos prema business transferu
 2. Način na koji vlasnici malih i srednjih poduzeća planiraju provesti *business transfer*
 3. Podršku koju vlasnici malih i srednjih poduzeća očekuju u procesu *business transfera*

Business Transfer Barometar Hrvatska *metodologija*

- Uzorak: 200 većinskih vlasnika malih i srednjih poduzeća starosti 55 i više godina
- Telefonska anketa ili on-line upitnik (CATI / CAWI)
- Referentno istraživanje: Elina Varamaki, Anmari Viljamaa i Juha Tall, Seinajoki University of Applied Sciences, Finska
- Partneri:

PBZ

HUP

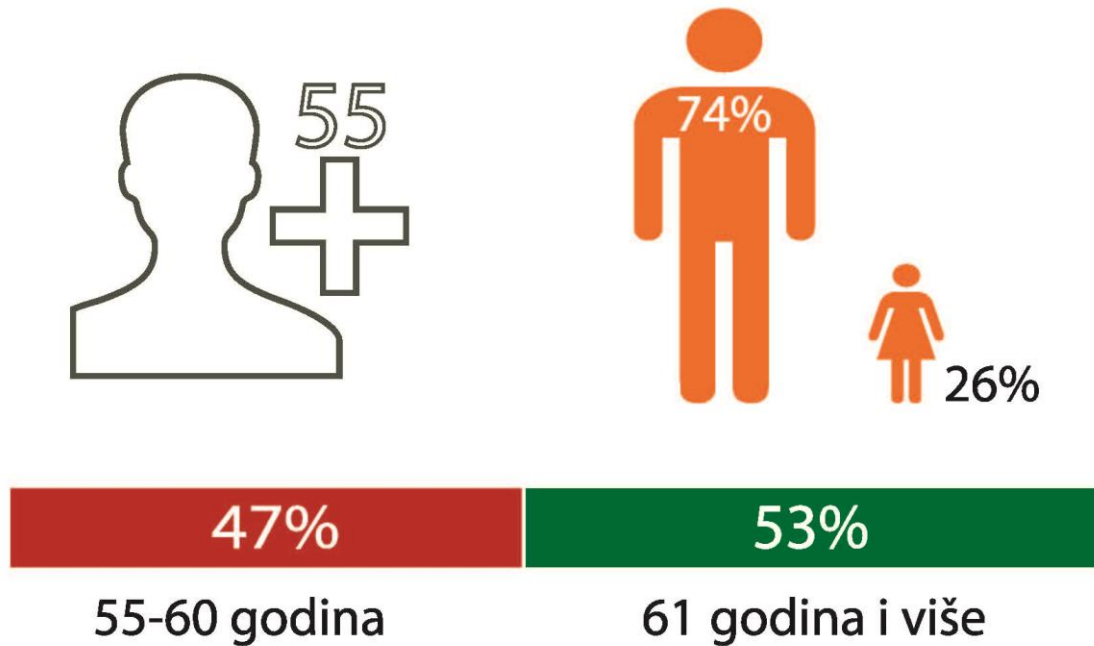
Hrvatska udruga poslodavaca

Deloitte.

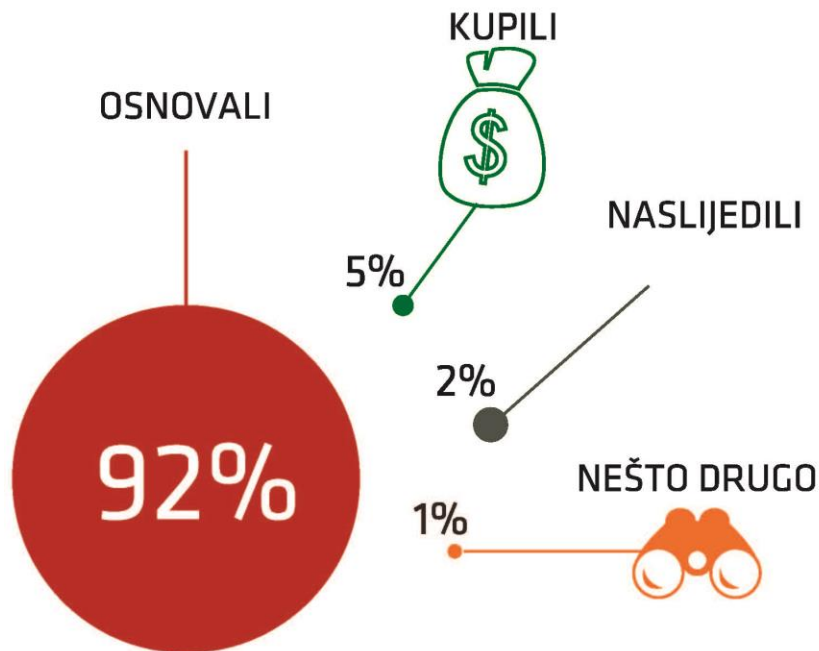
Što znamo o poduzetnicima generacije 55+?

Business Transfer Barometar Hrvatska 2015

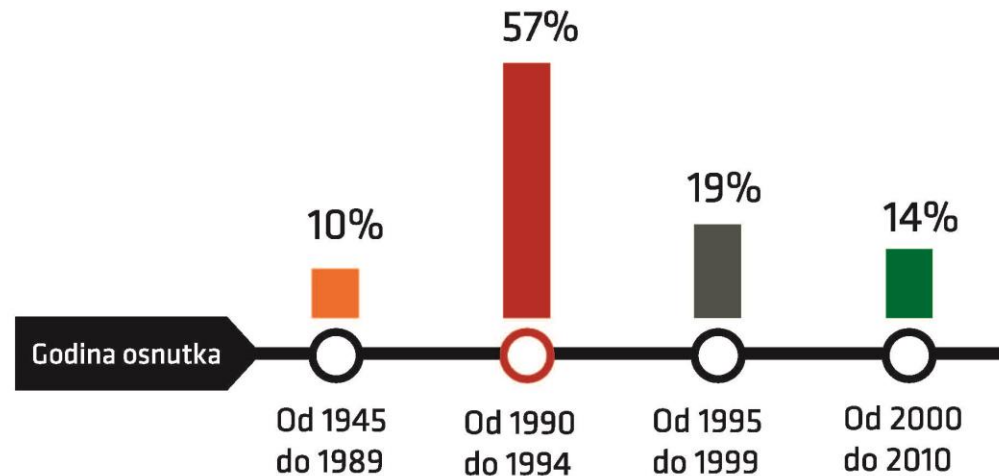
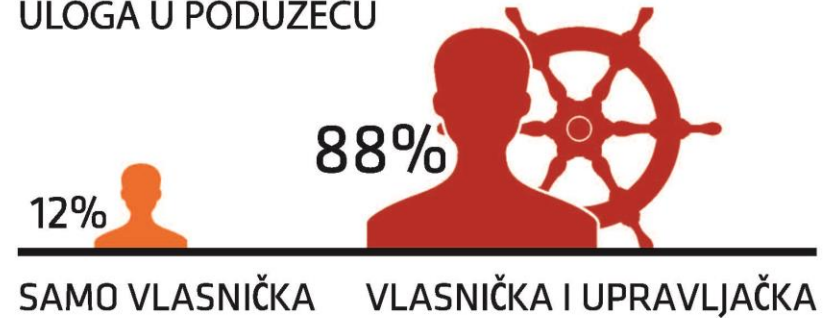
Demografski profil poduzetnika generacije 55+

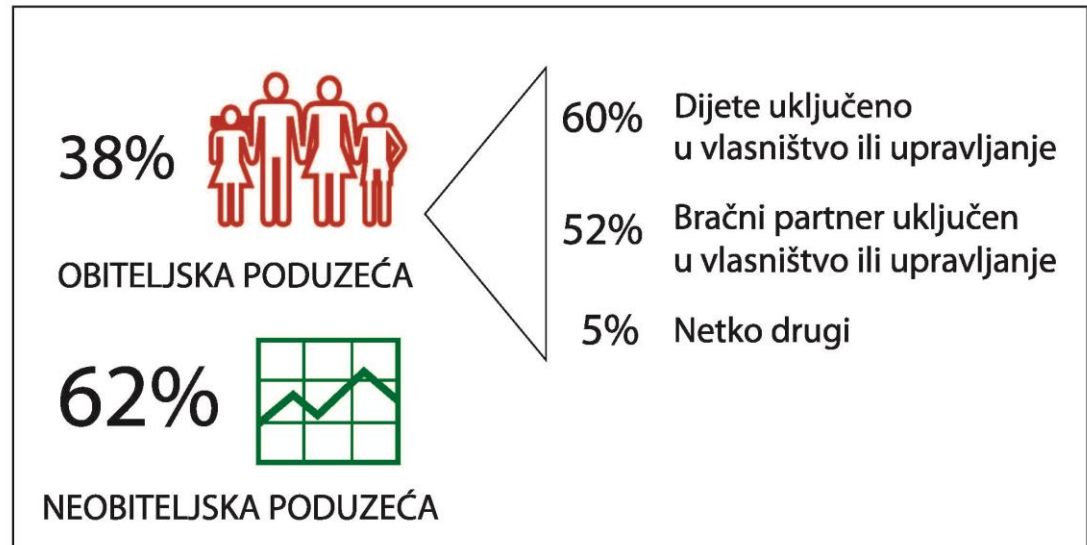
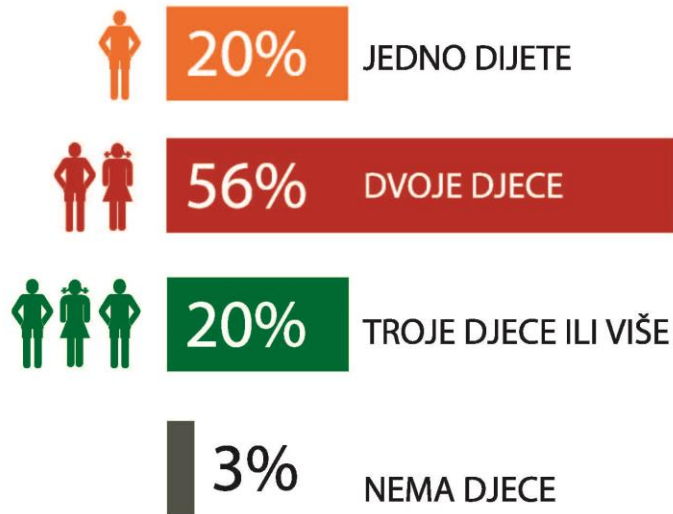
Vlasnički profil poduzetnika generacije 55+

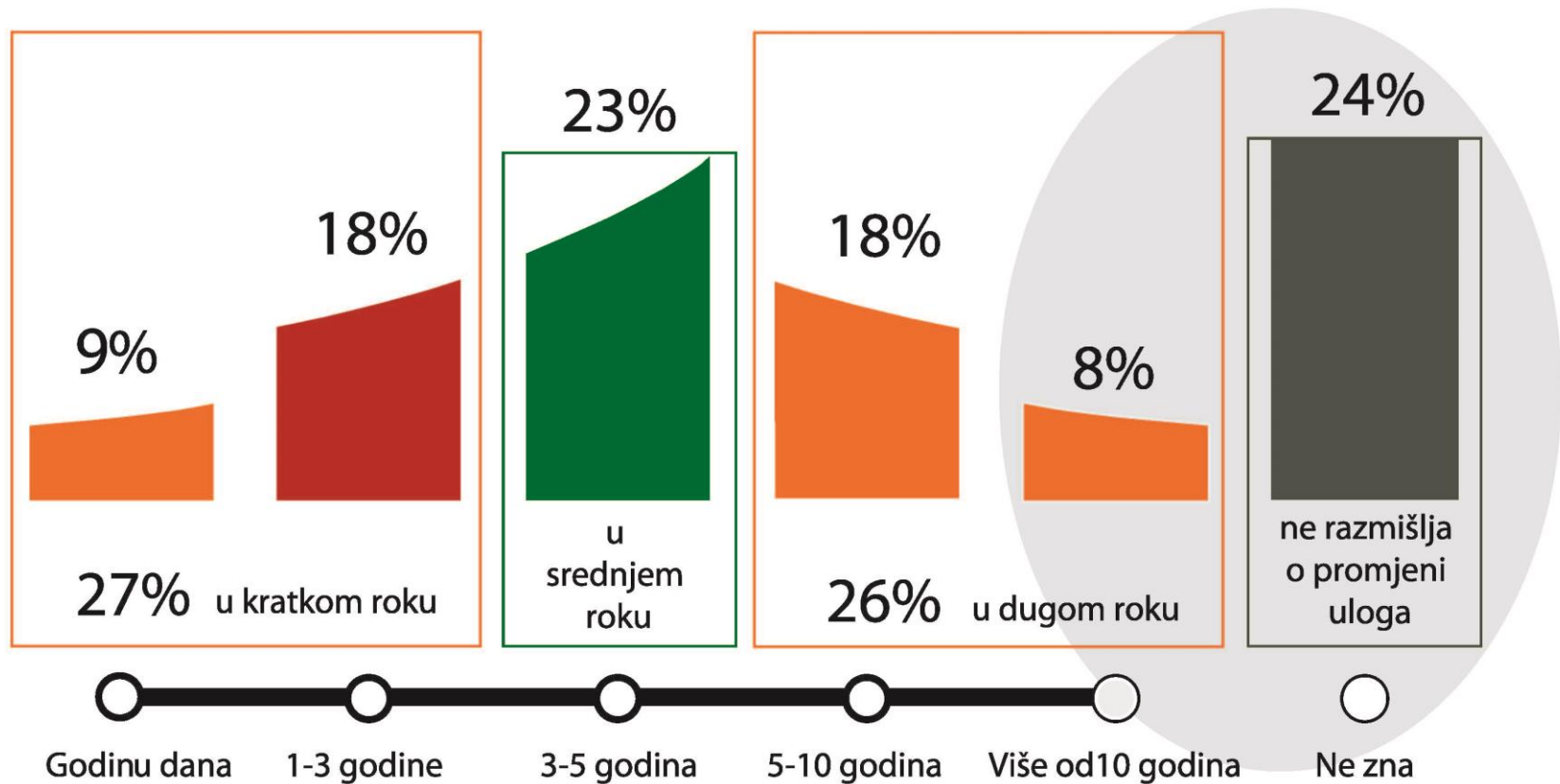
ULOGA U PODUZEĆU

Obiteljski profil poduzetnika generacije 55+

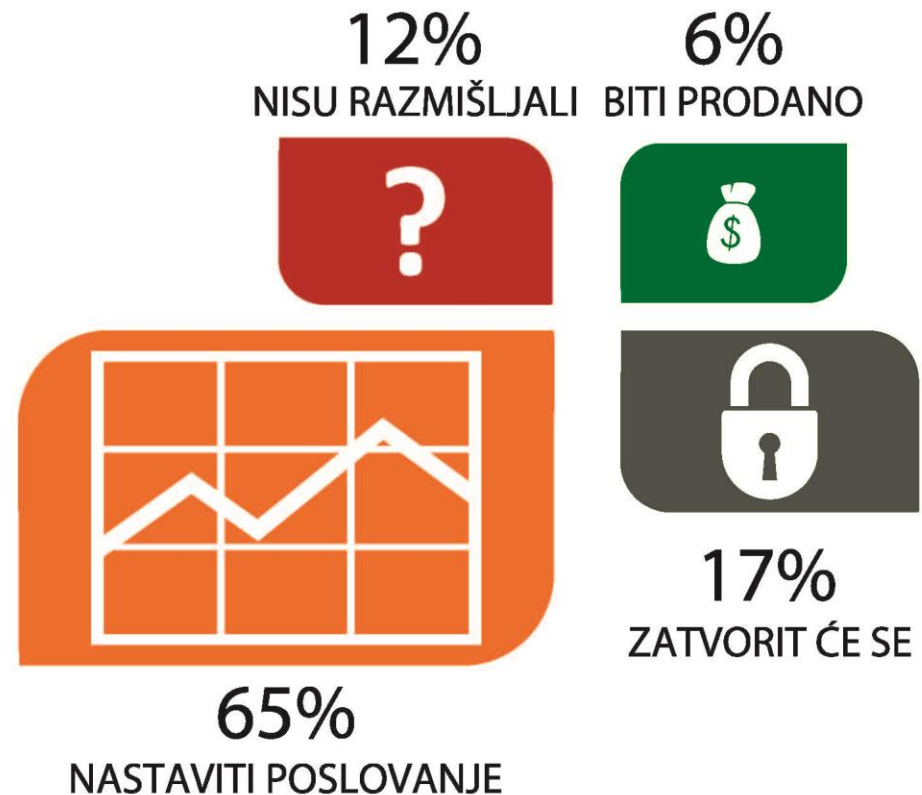

Vaša uloga u poduzeću promijenit će se u sljedećih ...?

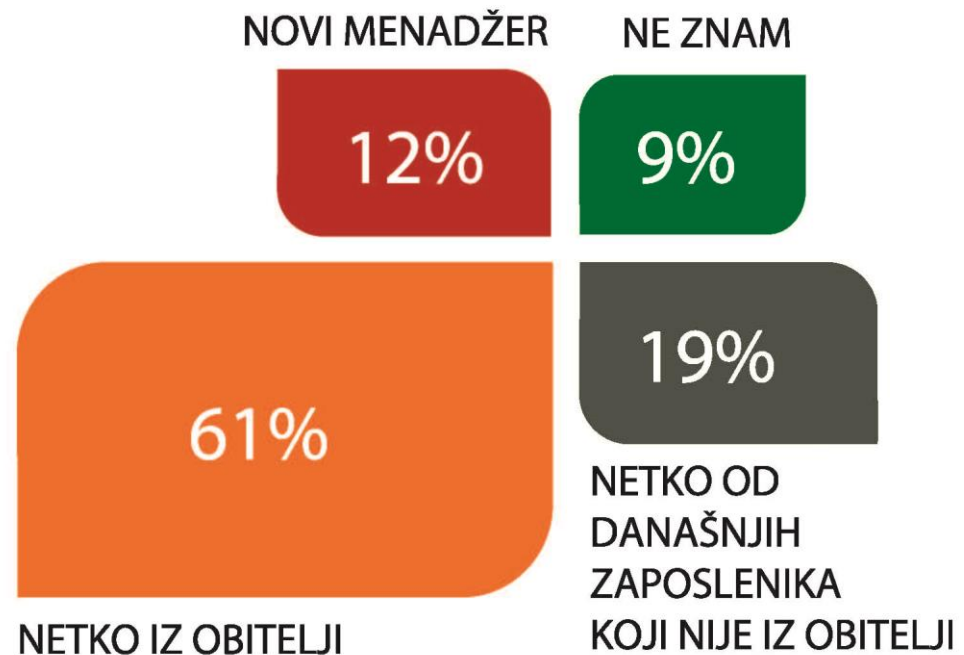
Očekivana budućnost poduzeća nakon povlačenja vlasnika

... među vlasnicima koji promišljaju o budućnosti poduzeća

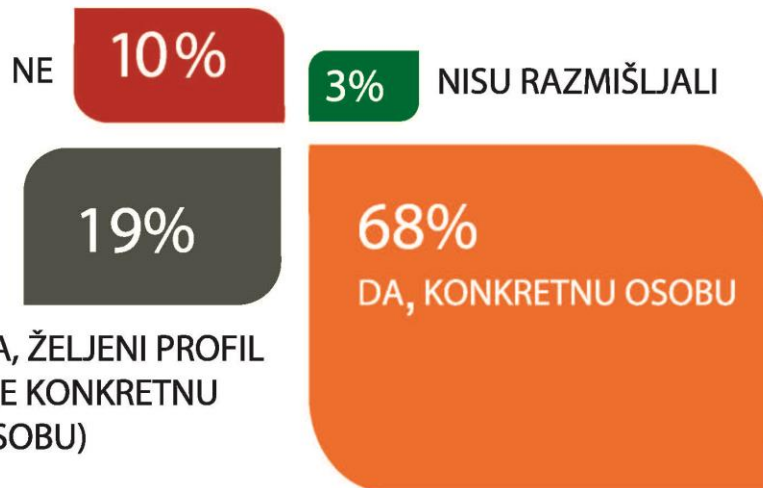
Tko će preuzeti upravljanje poduzećem?

Očekivano vodstvo u poduzećima koja će nastaviti s poslovanjem nakon povlačenja vlasnika

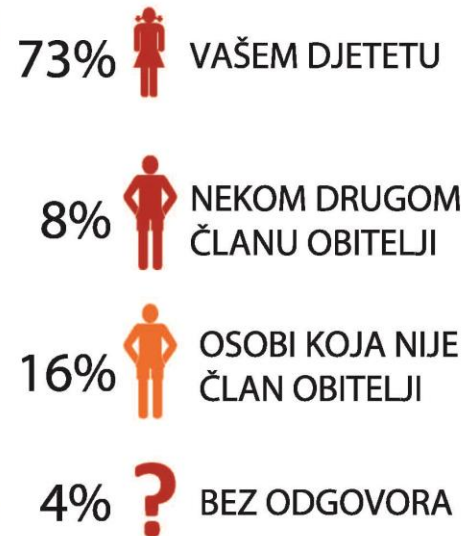

Spoznaja o konkretnoj osobi koja će zamijeniti vlasnika na upravljačkoj funkciji

IMATE LI U VIDU KONKRETNU OSOBU KOJA BI VAS MOGLA ZAMIJENITI NA POZICIJI DIREKTORA PODUZEĆA?

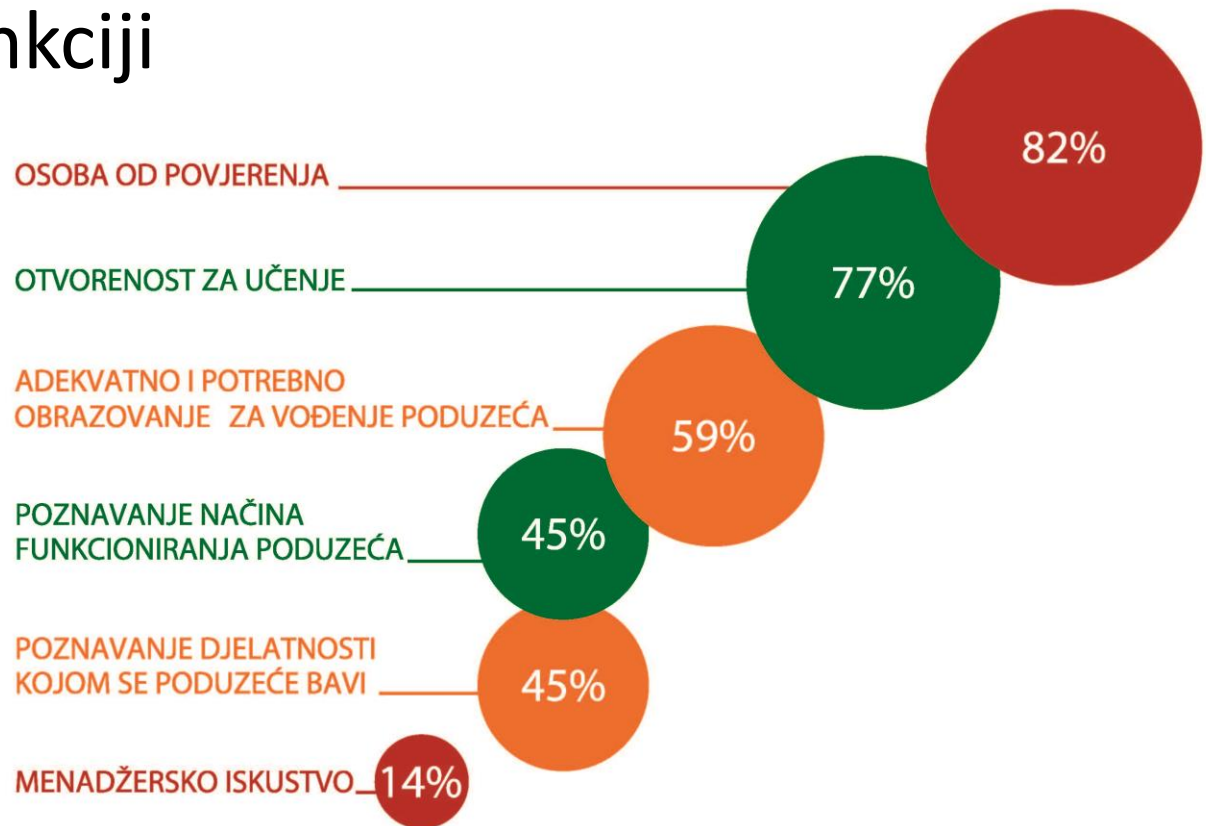
RIJEČ JE O...

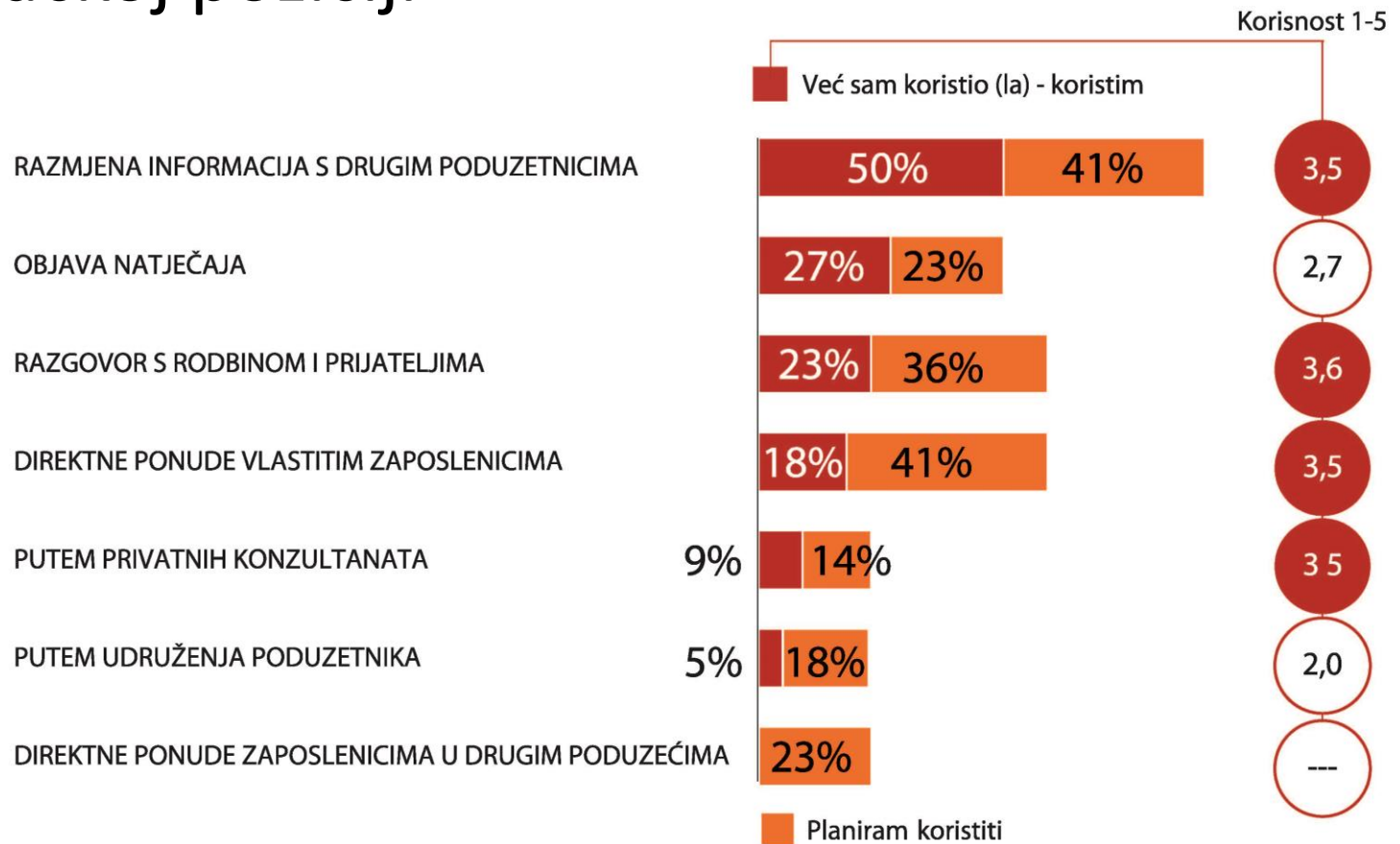
TRENUTNO NIJE ZAPOSLENIK PODUZEĆA 23%

77% TRENUTNO JE ZAPOSLENIK PODUZEĆA

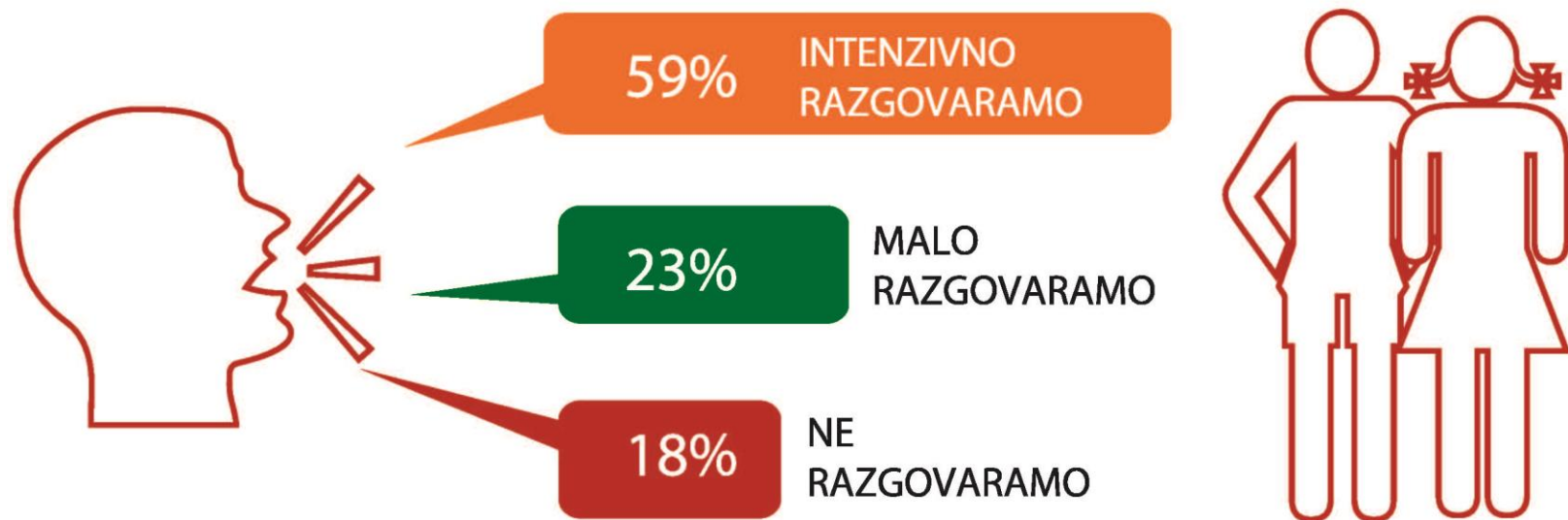
Značaj pojedinih karakteristika osobe koja će zamijeniti vlasnika na upravljačkoj funkciji

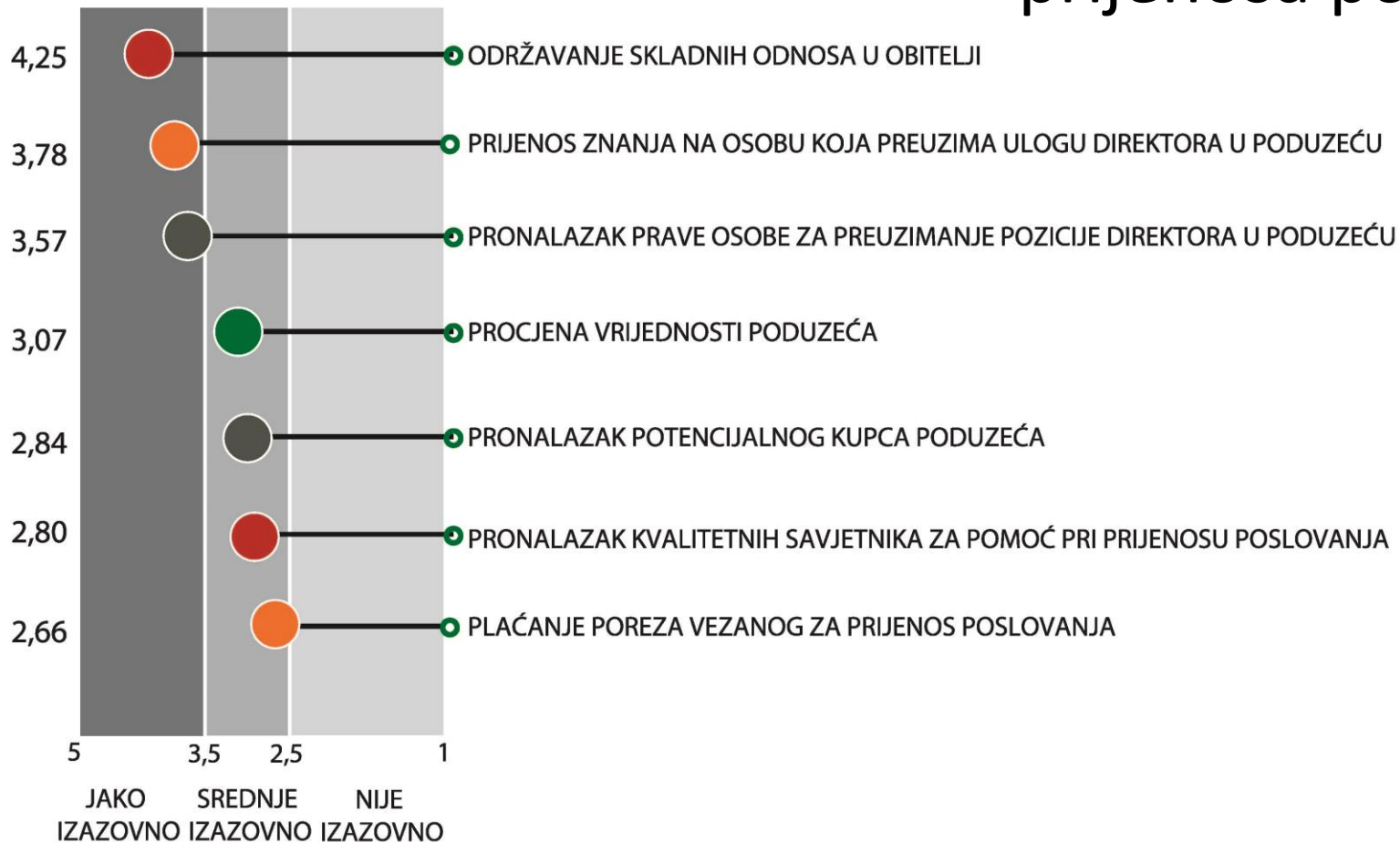
Pristupi u traženju mogućeg „nasljednika” na upravljačkoj poziciji

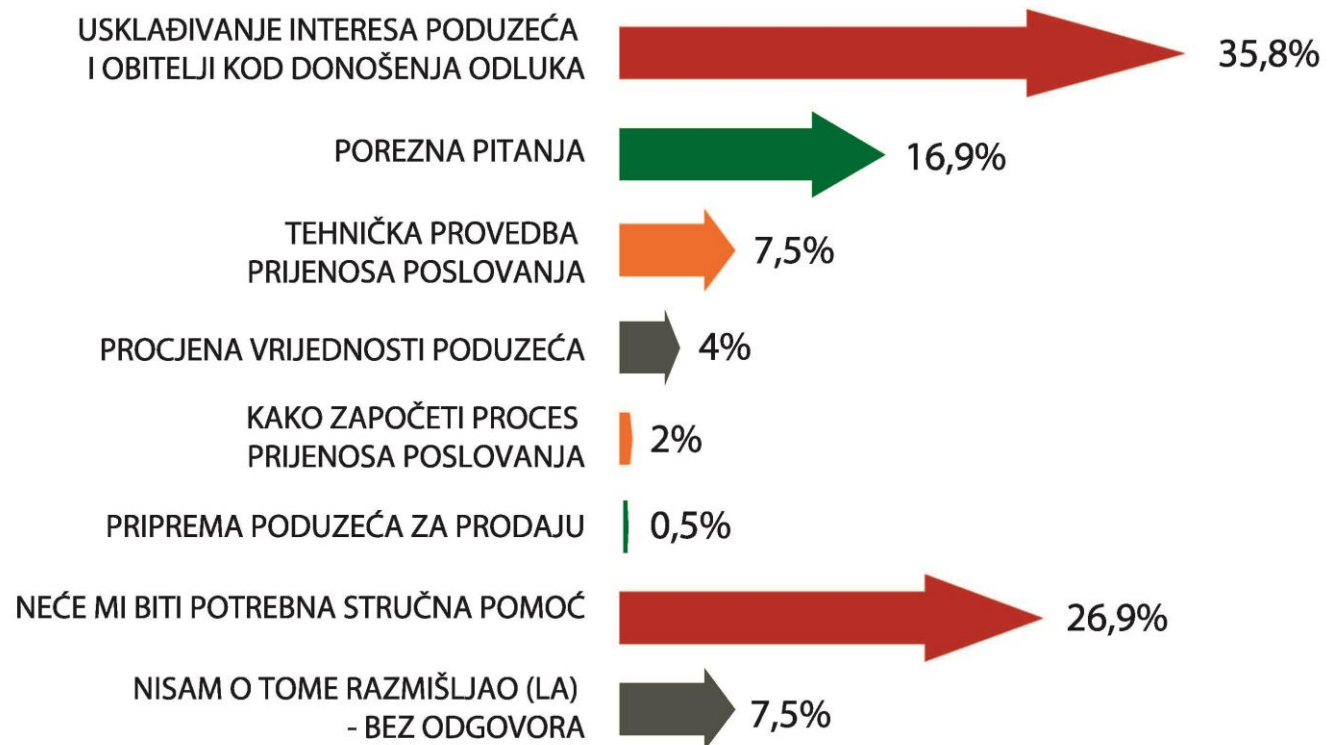
Komunikacija s djecom na temu budućnosti poduzeća

Ocjena izazovnosti pojedinih aspekata prijenosa poslovanja

Aspekti *business transfera* oko kojih poduzetnici generacije 55+ očekuju podršku (prvi izbor)

Aspekti *business transfera* oko kojih poduzetnici generacije 55+ očekuju podršku (ukupni odgovori)

TEHNIČKA PROVEDBA
PRIJENOSA POSLOVANJA

KAKO ZAPOČETI PROCES
PRIJENOSA POSLOVANJA

PROCJENA VRIJEDNOSTI
PODUZEĆA

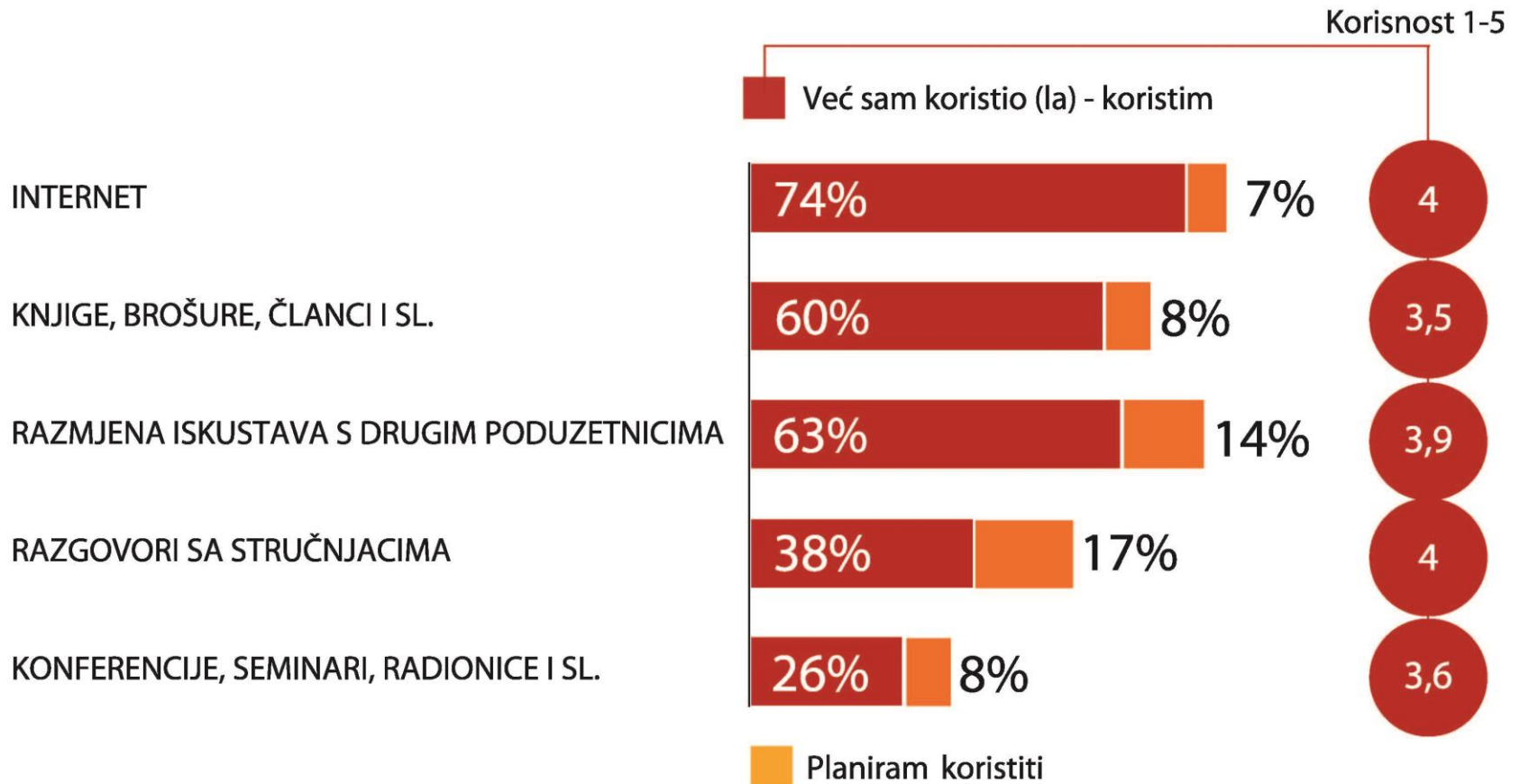

USKLAĐIVANJE INTERESA
PODUZEĆA I OBITELJI KOD
DONOŠENJA ODLUKE

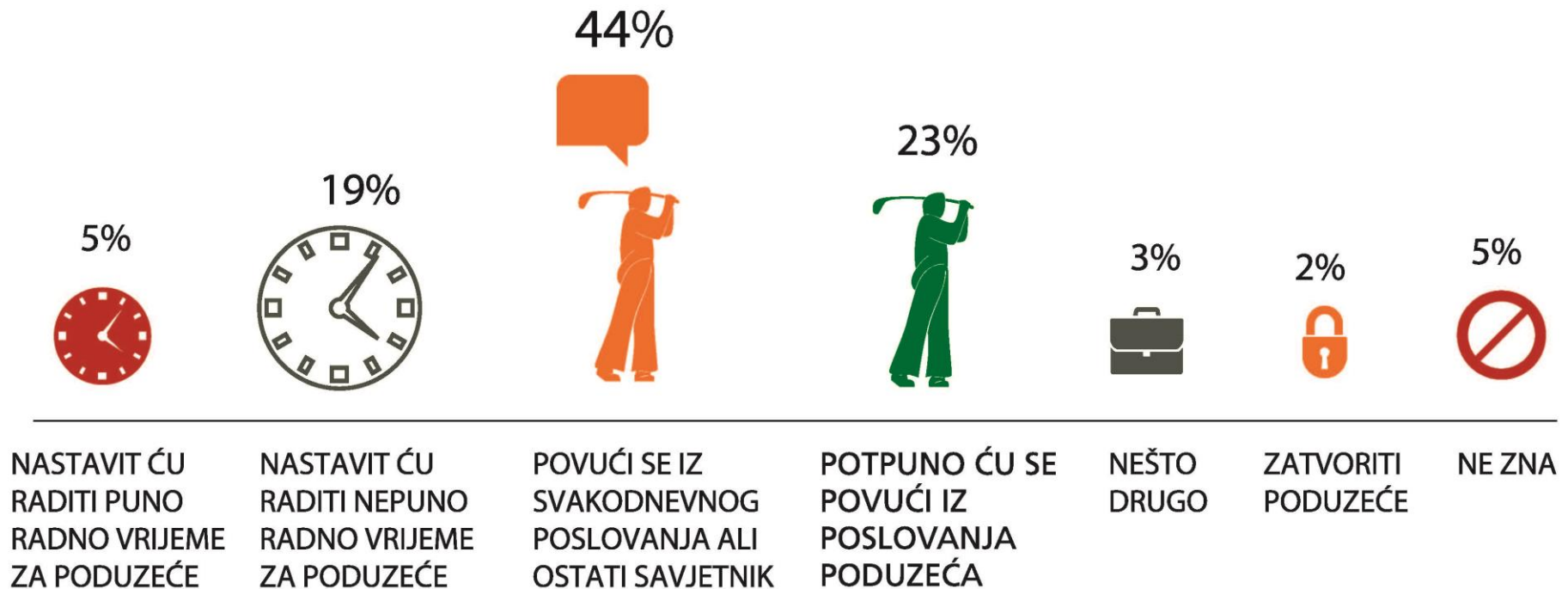

PRIPREMA PODUZEĆA
ZA PRODAJU

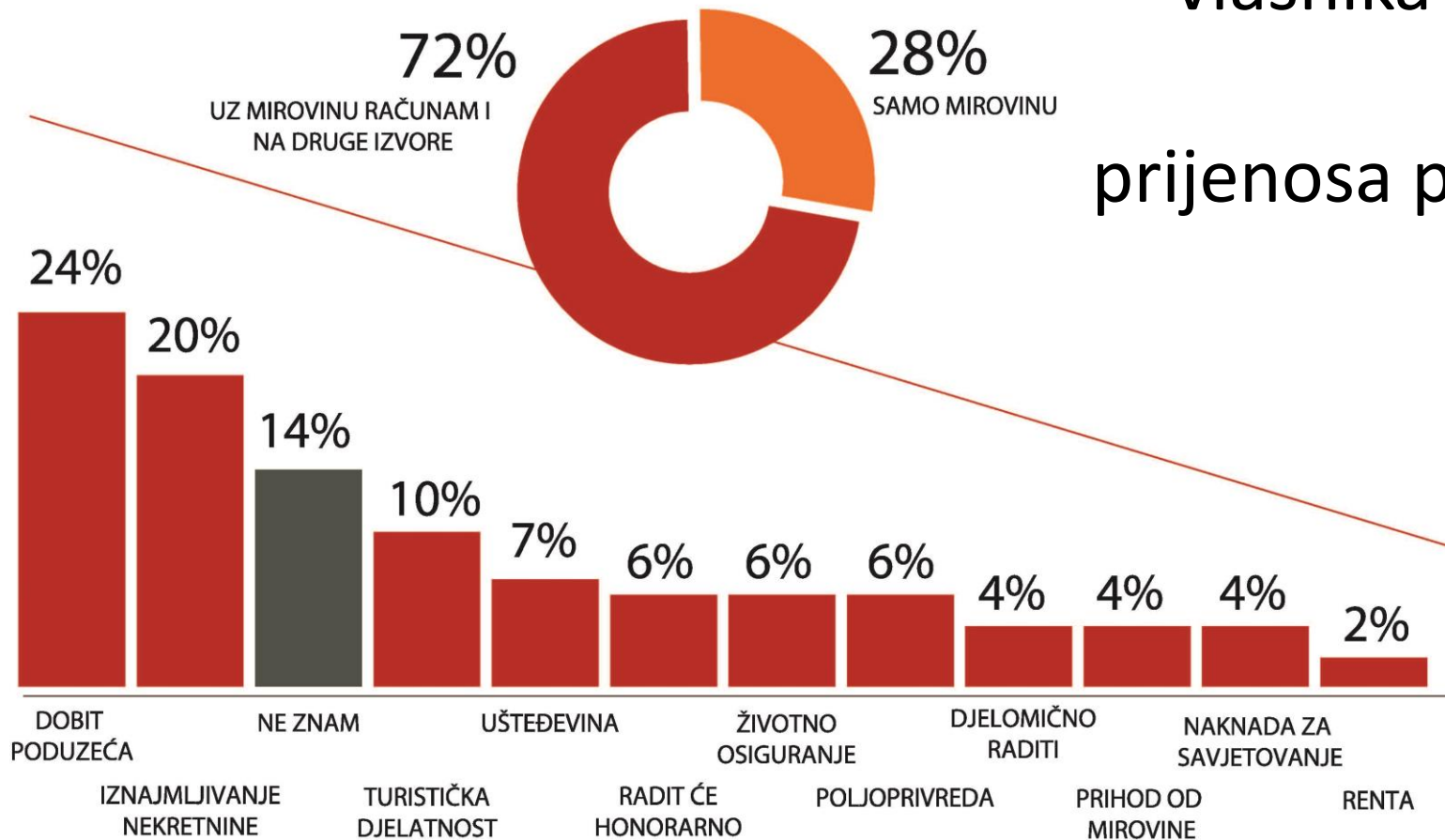
Izvori informacija o *business transferu*

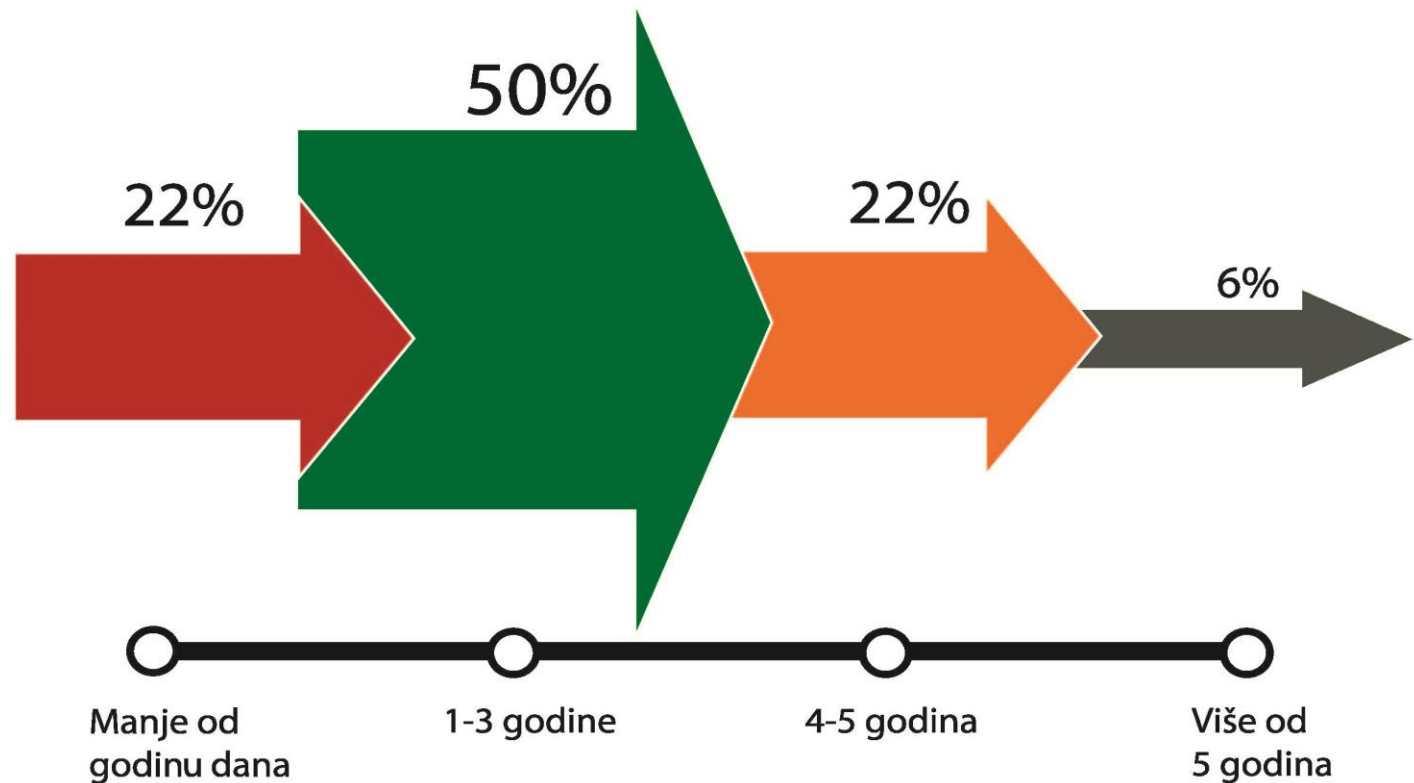
Uloga vlasnika nakon provedenog prijenosa upravljačke funkcije u poduzeću

Izvori prihoda vlasnika poduzeća nakon prijenosa poslovanja

Percepcija vremena potrebnog za *business transfer*

U Hrvatskoj, više od 5.300 poduzeća s oko 57.000 zaposlenih predstavlja rizičnu skupinu u *business transfer* procesu.

(zbog godina starosti vlasnika i potcjenjene složenosti i trajanja procesa business transfera).

Policy preporuke

za razvoj *business transfer* ekosistema u Hrvatskoj

Pokretanje kampanja za jačanje svijesti poduzetnika generacije 55 + o složenosti *business transfer* procesa

Jačanje kvalitete i dostupnosti savjetodavne podrške za *business transfer* MSP

Sufinanciranje edukacije i savjetodavnih usluga za *business transfer*

Obiteljsko poduzetništvo – usvajanje EU definicije, statističko praćenje i podrška u generacijskom transferu

Promocija preuzimanja poduzeća kao modela započinjanja poduzetničke aktivnosti; kreiranje financijskih instrumenata za kupovinu poduzeća

Razvoj *on-line* tržišta za spajanje kupaca i prodavatelja

Neke od institucija u zemljama EU koje pružaju podršku poduzećima u *business transfer* procesu

- Ministarstvo gospodarstva Nizozemske
- Nizozemska gospodarska komora
- Gospodarska komora Austrije
- Regionalna agencija za mala i srednja poduzeća Valonije, Belgija
- Njemačka državna razvojna banka
- Ministarstvo gospodarstva i tehnologije Njemačke
- Francuska gospodarska komora
- Finska agencija za malo gospodarstvo

CEPOR

Centar za politiku razvoja malih
i srednjih poduzeća i poduzetništva

Business Transfer Barometar Hrvatska

PBZ

HUP

Hrvatska udruga poslodavaca

Panel diskusija članova Liderovog **Kluba obiteljskih tvrtki**

Miodrag Šajatović, Lider

Ivan Topčić, Tim kabel d.o.o.

Ilija Tokić, Tokić d.o.o.

Đurđica Zagorec, Biovitalis d.o.o.

Denis Nemčević, Spider grupa d.o.o.

Mirela Alpeza, CEPOR